

Yurdakuler Muzaffer'in, 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinin tadili ve bu kanuna üç ek madde ilâvesine dair kanun teklifi ve Güvenlik ve İktisat Komisyonlarından müteşekkil Karma Komisyon raporu (2/163)

Yüksek Başkanlığa

1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinin tadili ve bu kanuna 3 ek madde ilâvesine dair olan kanun teklifimi, gerekçesiyle birlikte sunuyorum. Gereken işlemin yapılmasını rica ederim.

Yurdakuler Muzaffer

GEREKÇE

Memleketinde umumî emniyet ve asayişî korumak, kanun, nizamname ve talimatname hükümlerinin icrasını temin ve bunlara müstenit Hükümet emirlerini ifa ile mükellef olan jandarma, vazifesinin büyük bir kısmını sabit jandarma birliklerinde görmektedir.

Memleketin mahrumiyet bölgelerinde, şehir ve kasabalar dışına serpiştirilmiş binlerce karakollarda, mevcutları en az beş kişiden ibaret, birlikler halinde, kanunların tahmül ettiği, adli idarî ve askerî vazifeleri, iklim ve hava şartlarını nazara almadan, büyük bir efragatla ifaya çalışmaktadır.

Kanunun temsileisi, Devlet otoritesinin sembolü, Devletle vatandaş arasında en müessir bir irtibat unsuru olan jandarmanın, zultüm ve anarşiden uzak, milletçe, özlenen, demokratik idarenin kurulmasındaki önemi izahıtan vârestedir.

Emniyet ve asayişî sağlanmamış, huzur ve sükûnu teessüs ememiş bir ülkede, Anayasanın vatandaşlara sağladığı hak ve hürriyetlerden faydalanılamıyacağı aşîkârdır. İşte bu sebeptedir ki, 20 nci asrın başından itibaren jandarmanın ıslahı için yapılan teşebbüslerde jandarma eratı konusu daima ön plâna alınmıştır.

Meslekin hususiyetî icabı olarak, askerlik şubelerinden sevk edilen mükellef erat, jandarma er okullarında, altı ay temel ve ihtisas eğitimine tâbi tutulduktan sonra, meslekî bilgilerle teçhiz edilmiş bir vaziyette kıtalarına gönderilmektedirler. Okullarda elde ettikleri nazari bilgileri, birliklerinde, tatbiki olarak geliştirmektedirler. Bu duruma göre, hizmetlerinden kısmen istifade etmek, ancak ikinci senede mümkün olabilmektedir. Meslek ve memleketin, bunlardan tam istifade edebileceği çağda terhis edilmektedirler.

Meslekte yetişmiş kıymetli elemanların, mesleke nazaran, harîçteki daha avantajlı yerlere gitmelerini önlemek için, zaman zaman tedbirler alınmış ve bu mevzuda, 812 ve 1861 sayılı kanunlar çıkarılmış ve bu kanunlarla uzatmalılara mükelleflere nazaran bâzı avantajlar tanınmıştır. Gün geçtikçe, Devletin vatandaşa karşı olan vazifelerinin çoğalması meslekin önemini bir kat daha artırmış ve mütehassıs eleman ihtiyacı daha çoğalmıştır.

İşte bu sebeplerdir ki, aynı mühim mevzuun bugün yeniden ele alınmak lüzumu hissedilmiştir. Mesleki cazip hale getirmek suretiyle kıymetli elemanları mesleke bağlamak çareleri aramak ihtiyacı ile karşılıklıya bulunuyoruz.

Bu maksatla, yurdumuzun mahrumiyet bölgelerinde, her türlü medenî imkân ve vasıtalarından uzak, iptidai şartlar altında çalışmak mecburiyetinde kalan mecburi uzatmalı jandarmalar, haftanın iki günü hariç her gece karakolda yatmak zorundadırlar. Kış ,yaz, soğuk, sıcak demeden günün her saati vazife başındadırlar.

Bazan bir firari yakalamak için her türlü gayrimüsaait şartlar altında hayatlarını istihkar ederek günlerce dağlarda ve ormanlarda dolaşmaktadırlar. Buna rağmen bu feragat sahibi zümre birçok müesseselerde odacılara dahi tanınan haklardan mahrumdurlar. 4598 sayılı Kanunla memurlara sağlanan avantajlardan mahrumdurlar. Çocuk zammı, doğum ikramiyesi, kendisinin veya eşinin ölümü halinde verilmekte olan tazminatıtan faydalanamamaktadırlar. Bu hususlardan mecburi uzatmalı jandarma eratının da faydalanmaları için ek 1 nci madde tanzim edilmiştir.

3949 sayılı Kanununun 2 nci maddesi gereğince mecburi uzatmalı jandarma eratına senede bir ay izin verilmesi hususu kabul edildiği halde bunların hizmetli sayılmaları sebebiyle ancak 15 gün izin verilebilmektedir. Daha fazlası için maaşları kesilmektedir. Sıhhi mazeretleri sebebiyle ancak iki ay maaş alabilmektedirler. Ek 2 ve 3 ncu maddelerde kabul edilen hükümlerle memurlara sağlanan avantajdan bunların da faydalanması hususu nazarı itibara alınmış ve bu mahzurun da bertaraf edilmesi derpiş edilmiştir.

Mecburi uzatmalı erlere ilk verilen maaş 120; 18 sene hizmetten sonra verilen maaş ise 300 liradır. Bundan fazla hizmetler için terfi imkânı yoktur.

Uzatmalı onbaşılardan ise ilk maaşları 150, son maaşları 330 liradır. Mecburi uzatmalı çavuşların ilk maaşları 180, son maaşları 360 liradır.

Halbuki jandarmada mükellef hizmetlerini tamamlıyarak terhis edilen er ve onbaşılardan polis olarak emniyet kadrosuna alınmakta ve maaşları 350 liradan başlamaktadır. Bunların kadro maaşları 500 liraya kadar yükselmekte ve bunun iki üst derecesini alabilmek imkânına sahib olduklarından maaşları 700 liraya kadar yükselmektedir. Ayrıca bunların tayin bedeli ve fazla mesai ücreti olarak ellerine geçen para da uzatmalılara verilen tayin bedeline eşittir. Böylece umumi zabıta kuvveti sayılan emniyet mensubını ile jandarma uzatmalılarında verilen maaş ve tahsisat arasındaki adaletsizlik aşikârdır.

Birinci maddede gösterilen maaşlar ve diğer maddelerdeki haklar kabul edildiği takdirde bunun bütçemizde bir senelik inikâsı 2 milyon 900 bin lira civarındadır.

Mecburi uzatmalı jandarma eratine verilmesi tasarlanan aylıklara göre bütçeye bir senede konması gereken tahsisat miktarını gösteren cetvel

Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık	Bir senede bir kişiye ödenecek	Bir senede hepsine öde- necek miktar
1 nci uzatmalı Çvş.	116	250	3 000	348 000
Onbaşılar :				
1 nci uzatmalı Onb.	528	200	2 400	1 267 000
2 nci » »	469	250	3 000	1 407 000
3 ncü » »	118	300	3 600	424 800
4 ncü » »	227	350	4 200	933 400
5 ncü » »	148	400	4 800	710 400
6 ncı » »	107	450	5 400	577 800
7 ncı » »	295	500	6 000	1 770 000
Toplam	1 892			7 090 600
Erler :				
1 nci uzatmalı er	186	150	1 800	334 800
3 ncü » »	2	250	3 000	6 000
5 ncı » »	1	350	4 200	4 200
6 ncı » »	2	400	4 800	9 600
7 ncı » »	6	450	5 400	32 400
Toplam	197			387 000
Genel toplam	2 107			7 825 600

Her uzatmalının 2 çocuğu olduğu kabul edilirse senede ayrıca 505 680 lira çocuk zammı ödenir. Doğum ikramiyesi ve ölüm halinde verilecek tazminatla bu miktar takriben 600 000 liradır. Buna göre Hazineye yüklenen külfet tahminen 2 900 000 liradır.

Mecburi uzatmalı jandarma eratının halen almakta oldukları aylıklara göre bir senede sarf edilen ödenek

Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık	Bir senelik tutarı	Bir senede hepsine ödenen miktar
1 nei uzatmalı Çvs.	116	160	1 920	222 720
Onbaşlar :				
1 nei uzatmalı Onb.	528	150	1 800	950 400
2 nei » »	469	190	2 280	1 069 320
3 neü » »	118	210	2 520	297 360
4 neü » »	227	240	2 880	653 760
5 nei » »	148	270	3 240	479 520
6 nei » »	107	300	3 600	385 200
7 nei » »	295	330	3 960	1 168 200
Toplam	1 892			5 003 760
Erler :				
1 nei uzatmalı er	186	120	1 440	267 840
3 neü » »	2	180	2 160	4 320
5 nei » »	1	240	2 880	2 880
6 nei » »	2	270	3 240	6 480
7 nei » »	6	300	3 600	21 600
Toplam	197			303 120
Genel toplam	2 107			5 529 600

Güvenlik ve İktisat komisyonlarından müteşekkil Karma Komisyon raporu

T. C.
Millî Birlik Komitesi
Karma Komisyon
Esas No: 2/163
Karar No: 2

21 . 12 . 1960

Yüksek Başkanlığa

Millî Birlik Komitesi Üyesi Yurdakuler Muzaffer'in 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nei maddesinin tadili ve bu kanuna 3 ek madde ilâvesine dair olan kanun teklifi ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Güvenlik ve İktisat komisyonlarından müteşekkil Karma Komisyonumuzda görüşüldü.

Teklifin tümü üzerinde yapılan uzun görüşmeler sonunda Maliye Bakanlığı temsilcisi :

Uzatmalı erat sınıfının 1931 tarihinde çıkan 1861 sayılı Kanunla er ve onbaşlar arasından seçile-

rek teşkil edildiğini, muhtelif tarihlerde aylıklarının artırılarak bugün kendilerine;

Uzatmalı jandarma erlerine : ayda 120 — 300 Lira

» » onbaşlarına : » 150 — 330 »

» » çavuşlarına : » 180 — 360 »

aylık verildiği ve ayrıca 172 lira 50 kuruş tayın ve iase bedeli verilmekte olduğunu beyan etmiştir.

Bu sınıf mensupları 6348 sayılı Kanunla mali hükümlerin tatbikinde hizmetli sayılmışlardır. Kendilerine hizmetli ahkâmı tatbik edilmektedir. Şimdi bu kanun teklifi ile aylıkları artırılmakta, memurlar misillü sosyal haklar tanınmaktadır. Kanunun portesi 3 milyon liraya yakındır. Bütçenin bugünkü durumu nazara alınarak teklifin reddini talebetmiştir.

İçişleri Bakanlığı temsilcileri ise; bu sınıf mensuplarının çok ağır şartlar içerisinde memleketin en ücra köşelerinde vazife görmeleri memleket nüfusunun % 80 ninin, bölge itibarıyla de % 95 nin emniyet ve asayişini sağlayan jandarmanın mükellef erat dışında vücudundan istifade edilen asıl unsur olduğu, karakol kumandanlığı veya yardımcılığı yaptıkları, 1931 senesinden itibaren jandarma mevcudunun % 60 nin uzatmalı erattan teşekkül etmesi gaye edinildiği halde malî mevzuatın yetersizliği sebebiyle jandarma muallim efradının elden kaçırıldığı bugün ancak mevcudun % 8 nin uzatmalı olduğunu bildirmişlerdir.

Ayrıca emniyet teşkilâtında uzatmalılara mütenazır olarak aynı evsaf ve tahsil derecesinde bulunan polis memurlarına çok daha müsait imkânlar sağlandığından terhis edilen kabiliyetli elemanların polis meslekine intisabettikleri böylece jandarma meslekinin inkişaf imkânı bulamadığı, bu sınıfın Memurin Muhakemat Kanununa tâbi olduğu, adli vazifelerin ifasında zabita memuru olması sıfatıyla sâveci veya hâkime yardımcı olduğu bu itibarla memur haklarından istifade etmesi gerektiği halde bunlardan faydalanamadığı, hattâ 3949 sayılı Kanunla bir ay senelik izin ve bir senelik tedavi veya hava değişimi sırasında aylık ve tayinat almak hakları olduğu halde 6348 sayılı Kanunla hizmetli sayıldıklarından bu hakkı mükteseplerinden mahrum edildikleri beyan olunarak kanunun kabulünü talebetmişlerdir.

Komisyon bu mütalâalar karşısında uzatmalı sınıfına yapılması teklif edilen zammın malî portresini nazara alarak 6348 sayılı Kanundaki esaslara göre siyyanen 50 şer lira zam yapılmasını uygun mütalâa edersek bu zamların malî inikâsını 1 milyon 200 bin liraya indirmek suretiyle birinci madde, vuzuhu sağlamak maksadiyle (memurlar gibi) kelimeleri ilâve edilmek suretiyle ek birinci madde, redaksiyon yapılmak ve sonunda ki (Fevkalâde hallerde veya emniyet ve asayiş bakımından mahzur görüldüğü takdirde izin verilmesi geciktirilebilir veya müddeti azaltılabilir.) cümlesi çıkarılarak ek ikinci madde, bâzı kelime değişiklikleri ve (hizmet süresince) tâbiri ilâve edilmek suretiyle ek üçüncü madde,

Geçici madde aynen, kanunun üçüncü ve dördüncü maddeleri aynen kabul edilmek suretiyle kanun teklifi yerinde mütalâa edilmiştir.

Millî Birlik Komitesi Genel Kuruluna arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Güvenlik ve İktisat Komisyonlarından

müteşekkil

Karma Komisyon Başkanı

Madanoğlu Cemal

Bu Rapor Sözcüsü

Yurdakuler Muzaffer

Üye

Aksoyoğlu Refet

Üye

Üye

Üye

Üye

Söz hakkım mahfuzdur

Söz hakkım mahfuzdur

Söz hakkım mahfuzdur

Kuytak Fikret

Kaplan Kadri

Karaman Suphi

Karavelioğlu Kâmil

Üye

Üye

Üye

Üye

Köksal Osman

Tunçkanat Haydar

Ulay Sıtkı

Özkaya M. Şükran

Üye

Özgür Selâhattin

YURDAKULER MUZAFFER'İN TEKLİFİ

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinin tadili ve bu kanuna 3 ek madde ilâvesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 12. — Jandarma namzet erlerine 62,5, muvazzaf jandarma erlerine 125, muvazzaf jandarma onbaşlarına 250 kuruş aylık verilir.

Mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erlerine aşağıda yazılı aylıklar verilir.

Hizmet süresi	Çavuş	Onbaşı	Er
1 : 3	250	200	150
4 : 6	300	250	200
7 : 9	350	300	250
10 : 12	400	350	300
13 : 15	450	400	350
16 : 18	500	450	400
19 : 21	550	500	450

MADDE 2. — 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununa aşağıdaki 3 ek ve bir muvakkat madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erleri 4598 sayılı Kanunun 6 nci, 7 nci ve 8 nci maddeleriyle, 6245 sayılı Kanun hükümlerinden faydalanırlar.

EK MADDE 2. — Mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erlerine senede bir ay izin verilir. Bu esnada maaş ve tayın bedeli kesilmez. Fevkalâde hallerde veya emniyet ve asayiş bakımından mahzur görüldüğü takdirde izin verilmesi geciktirilebilir. Veya müddeti azaltılabilir.

EK MADDE 3. — Hastalık veya yaralanma sebebiyle tedavide veya hava değişiminde bulunan uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erlerinin istirahat veya hava değişiminde buldukları müddetçe maaş ve tayın bedelleri kesilmez. Ancak bu müddet iki seneyi geçemez.

GÜVENLİK VE İKTİSAT KOMİSYONLARINDAN MÜTEŞEKKİL KARMA KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesinin tadili ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 12. — Jandarma namzet erlerine 62,5, muvazzaf jandarma erlerine 125, muvazzaf jandarma onbaşlarına 250 kuruş aylık verilir.

Mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erlerine aşağıda yazılı aylıklar verilir.

Hizmet süresi	Çavuş	Onbaşı	Er
1 : 3	230	200	170
4 : 6	260	230	200
7 : 9	290	260	230
10 : 12	320	290	260
13 : 15	350	320	290
16 : 18	380	350	320
19 : 21	410	380	350

MADDE 2. — 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erleri 4598 sayılı Kanunun 6, 7, 8 nci maddelerinden ve 6245 sayılı Kanun hükümlerinden memurlar gibi faydalanırlar.

EK MADDE 2. — Mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erlerine senede bir ay izin verilebilir. Bu esnada aylık, iâşe ve tayın istihkakları kesilmez.

EK MADDE 3. — Hastalık veya yaralanma sebebiyle tedavide veya hava değişiminde bulunan mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erlerinin istirahat veya hava değişiminde buldukları müddetçe aylık, iâşe ve tayın istihkakları kesilmez. Ancak, bu müddet hizmet süresince iki seneyi geçemez.

Teklif

GEÇİCİ MADDE — Halen müstahdem uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erleri bu kanundan faydalanırlar.

MADDE 3. — 1861 sayılı Jandarma efradı Kanunu ve tadillerinin bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Karma Ko.

GEÇİCİ MADDE — Halen jandarmada bulunan mecburi uzatmalı jandarma çavuş, onbaşı ve erleri bu kanundan faydalanırlar.

MADDE 3. — 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun ve tadillerinin bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

